DE WIJZIGING DER ZEGELBELASTING.

Dat theorie en praktijk op het gebied der belastingen moeilijk met elkander in overeenstemming zijn te brengen, is eene bekende zaak. Eer zoudt gij eene stad vinden, die aan de eischen der hygiëne voldoet, dan een belastingstelsel, dat aan de regelen der belastingleer beantwoordt. Niet dat omtrent de hoofdvoorwaarde van een goed belastingstelsel strijd bestaat. Wat daaromtrent door de theorie wordt geleerd, wordt door de praktijk zeer gaarne beaamd. Beiden zijn het eens, dat de belasting den staat van toereikende middelen moet voorzien om diens uitgaven te bestrijden. Maar gaat gij een stap verder en onderzoekt gij langs welke wegen dit doel door de praktijk wordt bereikt, zoo valt uw oog op een net van lijnen, bij wier vaststelling de theorie blijkbaar weinig is geraadpleegd.

Hoe theorie en praktijk somwijlen wonderlijk kunnen uiteenloopen, daarvan levert de zegelbelasting een treffend voorbeeld. De beoefenaar der wetenschap kan in den regel niet genoeg woorden vinden om zijne afkeuring over deze heffing uit te spreken. Volgens zijne meening is zij „de ongerijmdste aller belastingen”, „een embargo op het ruilverkeer”, „een Gebuehr, dat eer een Ungebuehr mag heeten,” „een overblijfsel der oude finantiekunst, die hierin bestond, waar veel geld voorbijging op handige wijze een tol te plaatsen”, eene heffing, waarvoor in een volgens de beginselen der wetenschap ingerigt belastingstelsel geene plaats is opengelaten.

Er zijn er, die minder hard oordeelen en zelfs beproefd hebben haar te verdedigen, 't zij als eene papierregie, als eene vergoeding voor de bescherming door den staat aan het geschrift verleend, of als eene belasting op het verkeer, maar — met gering succes. Weinig nadenken is voldoende om in te zien, dat het zegelregt geen papierregie kan zijn; het is verschuldigd om het even of het papier van den staat wordt gebruikt of niet, en de prijs,

althans voorzoo veel het handelzegel betreft, is niet afhankelijk van de kwaliteit of het formaat van het papier, maar van de handeling, die het geschrift constateert. De belasting is evenmin te wettigen als eene vergoeding voor de bescherming door den staat aan het geschrift verleend. Daartoe zou het noodig zijn, dat het geschrift van staatswege eenige bijzondere bescherming genoot. Doch dit is geenszins het geval; het geschrift wordt niet meer beschermd dan alle personen, goederen en wettig verkregen regten. De staat erkent het geschrift als bewijs, maar zelfs deze erkenning is niet eene van die bijzondere dienstverrigtingen, waarvoor eene afzonderlijke vergoeding (Gebuehr) geëischt kan worden. Het zegelregt is ten slotte als belasting op het verkeer niet te regtvaardigen, omdat de transactien die zonder schriftelijk bewijs worden afgesloten of vereffend, onbelast zijn, gezwezen nog dat, gelijk een duitsch schrijver opmerkt, eene belasting van iedere regtshandeling in het bijzonder even irrationeel ware, als de heffing van een afzonderlijk regt op het mesten, ploegen, zaaijen enz. naast de grondbelasting zou zijn. Theoretisch beschouwd is het zegelregt — het valt moeilijk te ontkennen — inderdaad niets anders dan een vernuftig middel om zonder noemenswaardigen druk voor de ingezetenen eenige inkomsten voor de schatkist te trekken.

Doch in weerwil van dit alles, verwerpt de praktijk dit middel niet. Integendeel het overblijfsel der oude kunst wordt als een antiek model dagelijks meer nagebootst, en zulks juist in de hoogst beschaafde landen. Het oordeel der theorie is voor de buitenlandsche staatslieden geene voldoende reden om van deze heffing niet een betrekkelijk ruim gebruik te maken, en hunne beweegredenen zijn dikwerf juist. De schatkist heeft in de tegenwoordige dagen eene moeilijke taak te vervullen. De gestadige toeneming van de uitgaven der staathuishouding noodzaakt haar, de bronnen van inkomst steeds ruimer te doen vloeijen of nieuwe opte zoeken, terwijl haar met nadruk de eisch wordt gesteld aan de algemeene welvaart geene schade toe te brengen door de volksvoeding te belasten of de voortbrenging of het ruilverkeer te belemmeren. Onder die omstandigheden heeft het zegelregt veel aantrekkelijks. Het moge een gezonden grondslag missen, dit gebrek laat zich vrij wat minder gevoelen dan zoovele andere als aan de overige heffingen eigen zijn. De zegelbelasting is in zeker opzigt de ontschuldigste van alle, in zooverre als zij, mits binnen bescheiden grenzen blijvende, niet storend werkt op de ontwik-

keling der volkswelvaart en, aangezien zij in kleine bedragen wordt geheven, gemakkelijk wordt gedragen. Het ligt dus voor de hand, dat de schatkist, zoo zij versterking behoeft of naar aequivalenten zoekt ten einde drukkende en schadelijke belastingen prijs te geven, gaarne haar oog op deze heffing vestigt.

Opmerkelijk is het, dat wij Nederlanders, die nog wel gezegd worden de zegelbelasting te hebben uitgevonden, tot dusverre weinig partij van haar hebben weten te trekken. In de toepassing onzer uitvinding waren wij niet gelukkig. Aan proefnemingen heeft het niet ontbroken. Reeds het Groot-Placcaetboek is rijk aan zegelordonnantien, die telkens herzien werden. wij „door eenige baatsuchtige luijden onse ord. enz. in verscheijde Poineten en articulen niet naar behooren werden geobserveert.” Was de fiscus vindingrijk, de belastingschuldigen waren het van oudsher niet minder in hun zoeken naar middelen om de belasting te ontduiken. In vele gevallen was dit trouwens geene moeilijke onderneming. Eene voldoende controle is bij het zegelregt niet mogelijk. De fiscus moet, vooral bij het handelszegel, vertrouwen op de rechtshapenheid van den belastingschuldige. Schiet die te kort, zoo moeten strafbepalingen haar ondervangen, doch deze zullen slechts kunnen baten in die gevallen, waarin de ontdekking der overtreding wordt gevreesd. Bij die stukken, welke weinig gevaar loopen onder de oogen van den ontvanger te komen, zal de strafbedreiging weinig helpen, en wordt dan ook de belasting vrij regelmatig ontdoken.

De zegelwet behoort hiermede rekening te houden, vooral zoo de ervaring leert, dat van de bereidwilligheid der belastingschuldigen niet veel te verwachten is. Zij dient te rade te gaan met de praktijk, in welke gevallen en in welke mate ontduiking is te duchten, en naar de verkregen gegevens zich te rigten. Zij moet in de eerste plaats acht slaan op die geschriften, die moeilijk de belasting kunnen ontloopen, en deze, natuurlijk voorzooverre geene gronden voor het tegendeel pleiten, voornamelijk treffen. Bij de overige geschriften moet zij de opvolging harer bepalingen bevorderen, door het regt uiterst laag te stellen en de contrôle te verscherpen, terwijl zij in het algemeen door strenge strafbedreiging de ontduiking moet trachten te keeren. Blijven er gevallen over, waarin het vrij zeker is dat deze maatregelen niet zullen baten, zoo zal zij te dien aanzien van hare aanspraken afstand moeten doen. Bepalingen die niet worden nageleefd, zijn

beter niet geschreven. Zij versterken de schatkist niet, maar verzwakken den eerbied voor de wet.

De Nederlandsche wetgever heeft dien weg in geen opzigt gevolgd. Wel treft hij alle regtshandelingen niet in gelijke mate en laat hij ook eenigen ongemoeid, maar hij onderscheidt niet op praktische gronden. Zijne overwegingen zijn meestal van vrij doctrinaire aard. De vraag, in welke gevallen getrouwe naleving der wet is te verwachten, in welke niet, is blijkbaar nooit door hem gesteld, veel minder tot rigtsnoer aangenomen. Wijn wissels geacht worden belastbaar te zijn, worden korte en lange, en dat wel de prima's, secunda's, tertia's, duplicaten en copien, ieder in het bijzonder en gelijkelijk belast, alhoewel het vrij duidelijk is, dat de wet bij allen niet in dezelfde mate zal worden nagekomen. Daarentegen wordt, hoezeer bij fondsen ontduiking zeldzaam is, eene belangrijke categorie van fondsen zonder gegronde redenen vrijgesteld. Voor maatregelen, die de opvolging der wet bevorderen, is geene genoegzame zorg gedragen, en de strafbepalingen zijn in alle deelen onvoldoende. In één woord, de wet rigt niet voornamelijk het oog op die regtshandelingen, waarbij de ontduiking te snuiken is, maar gaat haar eigen, zelfstandig gekozen weg, zonder zich te verzekeren, dat de handel haar volgen zal, of de noodige maatregelen te nemen om dezen, waar hij onwillig is, te dwingen. Wat wonder dat eene dergelijke wet veel ergeu en betrekkelijk weinig baten voor de schatkist oplevert.

I.

Na herhaalde vruchteloze pogingen om de zegelbelasting te herzien, is thans voor de vijfde maal een daartoe strekkend ontwerp bij de Tweede Kamer ahangig. De regering stelt voor, het zegelregt voor kwitantien en kort handelspapier te verlagen tot vijf cents, de betaling van het regt door meerdere toepassing van het plakzegel te vergemakkelijken, de strafbepalingen te verscherpen, en vleit zich door deze wijzigingen eene vermeerdering van opbrengst te verkrijgen, die haar in staat zal stellen eenige drukkende registratieregten te doen vervallen.

De algemeene strekking van het ontwerp kan niet anders dan goedkeuring ontmoeten. Verlaging van het regt met het doel om de opbrengst te verhoogen, is welligt de eenige wijze van belastinghervorming, die hier te lande geen tegenstand heeft te vreezen, en wijziging der strafbepalingen, ten einde de ontduiking,

waarvan de schatkist groot nadeel gevoelt, te voorkomen, wordt sinds lang gewenscht. Dankbaar zijn de voorgestelde wijzigingen dan ook ontvangen, maar velen lieten zij onbevredigd. Aangenomen dat eene algeheele herziening niet dringend noodzakelijk was — hetgeen ik ongaarne zou toegeven — zijn de partieele veranderingen, waartoe de regering zich bepaalt, veel te beperkt. Zij laten een aantal gebreken bestaan en zijn naar mijne meening onvoldoende om de benoodigde som te verkrijgen. De minister moge eene berekening maken, die het tegendeel doet verwachten; dat de uitkomst aan de raming zal beantwoorden, is voorhands nog eene vrij gewaagde onderstelling.

De regering vleit zich dat het kwitantiezegel van één stuiver eene opbrengst van f 500 000 zal afwerpen. Deze raming kan juist zijn. Zoo alle kwitantien zullen worden gezegeld, zal de opbrengst zelfs eer hooger dan lager wezen. Maar wie waarborgt dat het wettelijk voorschrift stipt zal worden nageleefd? Kwitantien zijn reeds sinds vele jaren aan het zegelregt onderworpen, doch niemand vindt er bezwaar in ongezegelde kwitantien aftegeven of te ontvangen. De verlaging van het regt, gepaard aan de bevoegdheid om de belasting door gebruik van een plakzegel te betalen, is wel geschikt om in die volksgewoonte wijziging te brengen; of zij dit doen zal, moet evenwel nog blijken.

De opbrengst van het stuivers-kwitantie zegel laat zich dus nog moeilijk ramen. De invoering is een proef, die te regt genomen wordt, en waarvan wij het beste willen hopen, maar een voorzigtig minister van finantien zal de opbrengst laag schatten, zoolang de ondervinding nog geene uitspraak heeft gedaan.

Ditzelfde geldt, zij het ook in mindere mate van de overige wijzigingen, door de regering voorgedragen. De vermindering van het zegelregt op kort handelspapier tot één stuiver is een maatregel, dien iedereen zal billijken; het proportioneel regt, dat thans geheven wordt, is voor zigt en korte wissels te drukkend, en wordt dan ook stelselmatig ontdoken. De herziening der strafbepalingen is insgelijks sinds lang noodzakelijk. De bestaande regeling, volgens welke de boete verhaalbaar is op hem die de overtreding heeft gepleegd, en de latere wisselteekenaren, vermindert de aansprakelijkheid van opvolgende houders en werkt de onduideliking in de hand. Het is juist gezien het geheele wisselpersoneel, dat de overtreding gedooft, individueel aansprakelijk te stellen voor de nakoming der wet, en een ieder, die een niet behoorlijk gezegelden wissel verhandelt, endosseert, quiteert,

avaleert, ter acceptatie of betaling aanbiedt, zonder vooraf het ontboden recht te voldoen, met eene boete te bedreigen. Dit stelsel verdient in het algemeen de voorkeur boven de bedreiging met nietigheid, welke in de ontwerpen van den minister Betz en later in dat van den minister van der Heim was opgenomen. Hoe krachtig dit laatste middel ook moge schijnen, ik geloof nog steeds op de gronden, reeds vroeger ontwikkeld, (*) dat het in de praktijk in vele gevallen zou falen en dikwerf onregtvaardig straffen.

Doch al schijnt het thans voorgedragen stelsel betrekkelijk het beste, de ondervinding moet nog leeren of het afdoende is. Waar het eene oude en diep ingewortelde kwaal betreft, mag men zich geene illüsiën maken van de werking van het voorgestelde geneesmiddel. In elk geval zal het raadzaam zijn de verwachting voorhands niet te hoog te stemmen en niets te verzuimen wat den goeden uitslag der ontworpen maatregelen kan bevorderen.

In dit opzigt laat de voordragt evenwel te wenschen over. De regering vordert te veel en te weinig.

Te veel in de eerste plaats, doordien zij op het voetspoor der bestaande wet eischt, dat alle wisselexemplaren gezegeld zullen zijn. Dit gaat niet aan. Er behoort geen profetische blik toe om reeds thans te zien, dat dit voorschrift zelden zal worden nagekomen, tenzij de wissel wegens non-betaling wordt geprotesteerd, — en dan ook slechts op het laatste oogenblik. Men houde slechts rekening met de praktijk. Meerdere wisselexemplaren komen hoofdzakelijk voor bij den uit het buitenland getrokken wissel, waarvan de prima ter acceptatie wordt bestemd en de secunda in het buitenland in omloop blijft. Komt de secunda hier te lande, zoo wordt de prima geligt en deze, die gezegeld is, door den houder geëndosseerd of gequiteerd. De secunda wordt ongezegeld daarbij gevoegd, want aangezien zij geene hollandsche handteekening draagt, kan zij, zoo protest noodig mogt zijn, nog gezegeld worden, voordat van eenige overtreding blijkt.

De belastingwetgever moet billijk zijn. Waar alle exemplaren voor één en één voor allen gelden, dient hij tevreden te zijn met de zegeling van één exemplaar. De regering zegt dit niet te kunnen toegeven „omdat de belasting dan geheel niet zou betaald worden en het woord *secunda* of iets dergelijks die betaling zoude vervangen, terwijl zij geene bepaling weet voortedragen, waardoor deze ontduiking zoude kunnen worden voorkomen.”

(*) Zie Economist. 1878 pag. 669.

Het betoog, dat de regering hierop doet volgen, is weinig overtuigend. Zij bevele slechts aan de hand van de praktijk, dat bij meerdere exemplaren, alleen degenen, welke van eene hollandsche handteekening zijn voorzien, zegelplichtig zullen wezen. Dergelijke bepaling kan tot geene ontduiking aanleiding geven.

Deze regeling zou bij op het buitenland getrokken wissels op het voetspoor van vreemde wetgevingen vervangen kunnen worden door eene bepaling, dat het uitsluitend ter acceptatie bestemde exemplaar, mits geene andere handteekening dragende dan die van den trekker, vrij van zegel zou zijn. En mogelijk ware het nog raadzamer deze wissels geheel vrij te stellen of hoogstens met een vast regt van één of twee stuivers te belasten. Het moge inconsequent zijn, terwijl de binnenlandsche wissel proportioneel wordt belast, den buitenlandschen slechts met een gering vast regt te treffen, de wetgever doet welligt wel zich deze inconsequentie te getroosten. Bij de buitenlandsche wissels ontbreekt elk middel van contrôle, en de ervaring leert dan ook, dat zelfs in die landen, waar de zegelwet overigens stipt wordt opgevolgd, ontduiking bij buitenlandsche wissels verre van zeldzaam is. Een gering vast regt zou eer geregeld betaald worden en bij slot van rekening der schatkist misschien meer voordeel opleveren dan het proportionele regt, dat thans wordt geëischt.

In andere opzichten gaan de voorgedragen wijzigingen niet ver genoeg. Volgens de bestaande wet zijn de *zoogenaamde kassiersbriefjes* vrij van zegel. Wat onder een „zoogenaamd kassiersbriefje” is te verstaan, is moeilijk te zeggen. Doch een kassiersbriefje kan zijn vervat in den vorm van quitantie of assignatie en kassiers zijn niet meer zooals voorheen uitsluitend kassiers, maar tevens commissionairs in effecten, bankiers en somwijlen nog meer, tot zelfs kruidenier. Welk gevolg de handhaving dier vrijstelling, die bij invoering van een stuiverszegel haar reden van bestaan mist, kan medebrengen, laat zich ligt bevroeden. Het gevaar is groot, dat vele zigtwissels en quitantien zich achter haar zullen verschuilen, want aan het zoogenaamde kassiersbriefje is niet te zien, of het is afgegeven wegens te goedhebbende gelden, dan wel wegens geleverde fondsen, wissels of goederen. En blijven als voorheen een groot aantal dier stukken ongezegeld, zoo wordt het stuiverszegel dadelijk ernstig bedreigd. Deze vrijstelling, die elders onbekend is, dient dus te vervallen.

Overigens zou het niet ongeraden zijn de strafbepalingen eenigermate te verscherpen. Degene, die het ontdoken regt niet voldoet,

dient niet alleen individueel met boete bedreigd te worden, maar tevens solidair aansprakelijk te worden gesteld voor de boeten, door zijne voorlieden verbeurd. Deze bepaling, welke eenigszins gewijzigd, o. a. in de fransche zegelwet wordt aangetroffen, zal voor den houder een spoorslag te meer zijn om het verschuldigde regt te betalen.

Nog in een ander opzicht zou de fransche wet navolging verdienen: waar zij de clause *zonder kosten* nietig verklaart, indien deze op een niet behoorlijk gezegelden wissel voorkomt. Deze clause is de grootste vijand der zegelwet. Zij is het middel om deze straffeloos te ontduiken, daar zij het gevaar, dat de wissel onder de oogen van den ontvanger zal komen, opheft. Het moge in het algemeen niet wenschelijk zijn de geldigheid van privaatregtelijke verbintenissen afhankelijk te stellen van de voldoening aan een fiscaal voorschrift, hetwelk niet tot het wezen der overeenkomst behoort; dit bezwaar geldt naauwelijks tegen eene bepaling, die niet de wisselverbintenis, maar slechts eene clause, welke eene afwijking van het gemeene regt inhoudt, met nietigheid bedreigt. Waar de houder gerechtigd zal zijn den wissel na te zegelen, staat het bovendien aan hem, zich voor elk nadeel, dat uit de nietigheid der clause voor hem zou kunnen voortspuiten, tijdig te vrijwaren.

Ten slotte zou ook de betrokkene of gedomicilieerde aansprakelijk moeten worden gesteld, indien hij ongezegelde wissels betaalt. Hij behoort gerechtigd en verplicht te zijn de betaling dier wissels te weigeren. Zoolang hij dit niet is, zal hij zich dikwerf niet geroepen achten voor den naleving der zegelwet te waken.

De regering wil vertrouwen dat het gezond verstand der natie deze zal doen inzien, dat de vrijwillige voldoening der thans voorgestelde geringe belasting, die echter voor de schatkist groote voordeelen kan afwerpen, de invoering van andere veel meer drukkende belastingen kan tegenhouden, en dus boven stelselmatische ontduiking de voorkeur verdient. Er zijn zeer zeker velen in den lande, die dit vertrouwen ongaarne zullen beschamen, velen wien de stelselmatische ontduiking tegen den borst stuit; maar op de naleving der wet valt moeilijk te rekenen, zoo niet alle maatregelen, die de opvolging der wetsbepalingen kunnen verzekeren, zijn genomen. De belasting werkt, indien zij door velen wordt ontdoken ten aanzien van hen, die hunne verplichtingen jegens den fiscus nakomen, als een differentieel regt, dat hen in een ongunstigen toestand tegenover hunne mededingers

plaatst. Deze omstandigheid bevordert de ontduiking. Het regt is wel gering, maar waar de wisselhandel zich met uiterst matige winsten tevreden stelt, kan reeds een onbeduidend verschil in sommige gevallen van grooten invloed op de onderlinge mededinging zijn. De wetgever moet voorkomen dat dergelijke toestand intrede, en daartoe zijn doortastende maatregelen onontbeerlijk.

II

De zegelbelasting in meerdere mate dienstbaar te maken aan de schatkist, is eene minder moeilijke taak dan zij oppervlakkig mag schijnen. Tot vexatoire maatregelen, als elders zijn ingevoerd, behoeft men geenszins overtegaan. Het komt er slechts op aan den juiste weg te kiezen en vooral in die gevallen, waarin volgens de ervaring een gering regt gemakkelijk wordt gedragen en ontduiking zelden voorkomt, de belasting naar behooren aan te leggen.

In de meeste staten zijn de fondsen aan het zegelregt onderworpen en deze effectenbelasting, mits tot een gering bedrag van bv. $\frac{1}{2}$ per mille van de nominale waarde geheven, wordt nauwelijks gevoeld.

Het verschil van kosten, uit de belasting voortvloeiende, is bij de uitgifte van fondsen eene zaak van zeer ondergeschikt belang, en bij den invoer van in het buitenland uitgegeven effecten evenmin een noemenswaard bezwaar. Het zegel, al verhoogt het ook den koers, dien de emittent of arbitrageant zal vorderen, drukt den handel niet. De staathuishoudkunde leert wel dat bij hogere prijzen de vraag vermindert, maar eene belasting van $\frac{1}{2}$ per mille brengt een te onbeduidend koersverschil mede, dan dat de vraag daaronder zou lijden.

Het fondsenzegel wordt daarbij zelden ontdoken, doordien niet behoorlijk gezegelde fondsen volgens de regelen van den effectenhandel niet leverbaar zijn, en de beurs in haar belang voor de naleving van het wettelijk voorschrift waakt. Er is in dit opzicht tusschen het wissel- en het fondsen-zegel een groot onderscheid. In het wisselverkeer wordt de ontduiking door allerlei omstandigheden bevorderd. De houder tracht nu eens, zoo hij den wisselbrief regtstreeks uit het buitenland heeft ontvangen, nadat hij zich zoo noodig verzekerd heeft dat de wissel zonder zegel wordt betaald, de zegelkosten, die voor zijne rekening zouden komen, te „sparen”, of laat dan weder de ontduiking zijner voorlieden toe, wijl de

wisselbrief slechts ter incasso *zonder kosten* hem is gezonden en bij non-betaling aan den lastgever zonder eenige formaliteit kan worden teruggegeven, of om in de aangename handelsbetrekking waarin hij tot zijn endossant staat, geene stoornis te brengen. Het geldelijk nadeel, dat daaruit in het laatste geval voor hem zou kunnen voortvloeijen, telt hij, althans onder de tegenwoordige wetgeving, gering. Zijne voorlieden zijn hem voor de gevolgen van de ontduiking niet minder verantwoordelijk dan voor de betaling van de wisselsom. En waar hij vertrouwt, dat zij eventueel de laatste verplichting zullen nakomen, heeft hij geene vrees dat zij tenzelfden tijde de andere, van minder beteekenis, niet zullen kwijten.

Geheel verschillend is de toestand van den fondsenhouder, de verhouding, waarin hij zich tegenover zijn verkooper bevindt. Hij heeft geen reden zich met een stuk, waaraan eenig gebrek kleeft, tevreden te stellen. Met de levering en betaling gaat de regtsbetrekking, uit den koop en verkoop voortspruitende, geheel te niet, en uitsluitend wegens de eventueele gevolgen, die welligt na tal van jaren uit de wetsontduiking van den verkooper konden ontstaan, die betrekking aan te houden, zou hem weinig passen.

Het mag bevreemding wekken, dat in weerwil van dit alles de Nederlandsche wetgever juist hier het zegel slechts aarzelend heeft toegepast. In stede van alle fondsen te belasten, trof hij maar eenige soorten en liet hij anderen zonder voldoende grond geheel vrij.

Schuldbrieven ten laste van Nederlandsche particulieren, corporation of maatschappijen, benevens aandeelen in Nederlandsche naamlooze vennootschappen zijn onderhevig aan het formaatzegel; certificaten nationale werkelijke schuld zijn onderworpen aan een proportioneel regt van 4, 3 of $2\frac{1}{2}$ cent van iedere honderd gulden, terwijl omtrent buitenlandsche fondsen de volgende bepaling geldt, die reeds als proeve van stijl onzer fiscale wetgeving de aandacht verdient:

Alle schuldbrieven, certificaten, actien of bewijzen van aandeel, onder welke benaming ook, in geldleeningen, geldbeleggingen of renten, ten laste van vreemde mogendheden, staten, vorsten, corporation, provincien, steden, gemeenten, dijk- of polderbesturen, zedelijke lichamen, banken, reederijen, gestichten, genootschappen, vennootschappen of ondernemingen; in negotiatien ten laste van bijzondere personen, buiten 's lands woonachtig, en in negotiatien, ten laste van ingezetenen dezès Rijks, doch ge-

vestigd in of ten laste van goederen buiten 's lands gelegen, zijn onderhevig aan een regt van vijf centen van iedere honderd gulden, en zulks in de navolgende gevallen, te weten:

- a. wanneer de negotiatie of geldleening binnen het Rijk is geopend;
- b. Wanneer de negotiatie of geldleening buiten 's lands is geopend, maar de voorschrevene effecten binnen het Rijk worden opgemaakt en uitgegeven;
- c. Wanneer de negotiatie of geldleening buiten 's lands is geopend en de voorschreven effecten buiten het Rijk zijn opgemaakt, maar in het Rijk in omloop worden gebracht en tevens hier te lande de stukken zelve aflosbaar of de interesten of dividenden betaalbaar zijn gesteld of wel deze aflossing of betaling, hetzij door inkoop of op eenige andere wijze in het Rijk geschiedt, nadat dit in het openbaar is aangekondigd."

Zonderlinger regeling is moeilijk aan te wijzen. Terwijl alle Nederlandsche fondsen worden belast, wordt eene lange lijst van buitenlandsche effecten als Metallieken, Spanjaarden, de obligatiën der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, benevens de vele Amerikaansche spoorwegwaarden vrijgesteld. Met den besten wil is niet na te gaan, door welke overwegingen de wetgever zich heeft laten leiden, wat het ter zake doet of de rentebetaling hier te lande na aankondiging betaalbaar is gesteld of niet? Aangenomen zelfs, dat het zegelregt geheven zou worden als vergoeding voor de bescherming door den staat verleend, blijft de onderscheiding onverklaarbaar. De belaste fondsen genieten geene meerdere bescherming van Staatswege dan de overigen. Dat de wetgever te rade zou zijn gegaan met het belang van de schatkist of van den handel is niet te onderstellen. Eene algemeene belasting, die alle fondsen zou treffen, zou voor de schatkist grooter voordeel afwerpen, en bij den handel geen tegenstand ontmoeten. De Vereeniging voor den Effectenhandel gaf nog voor weinige jaren aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kennen, dat zij aan eene algemeene belasting, die bij de uitgifte of invoer geheven wierd, zelfs de voorkeur zou geven boven de bestaande heffing, welke somwijlen zeer onverwacht aan den houder wordt opgelegd. Vindt een buitenlandsch schuldenaar in zijn belang goed, de rente of hoofdsom van een reeds uitgegeven fonds hier te lande betaalbaar te stellen en daarvan aankondiging te doen, zij het ook een enkel maal er tegen een koers, zoo laag dat niemand de betaling hier te lande zal vragen, zoo worden door dit enkele feit, dat allen Nederlandschen houders van dit fonds volkomen onverschillig kan zijn, deze

verplicht hunne fondsen uit de kist te nemen en ter zegeling naar den ontvanger te brengen. De belasting ontstemt onder deze omstandigheden, gelijk zich laat begrijpen. Maar de Vereeniging mogt op eene wijziging der wetsbepalingen aandringen en zelfs ter voorkoming van dergelijke onaangename voorvallen in overweging geven de belasting tot alle fondsen uittebreiden, hare wenschen vonden tot dusverre geen gehoor.

Eene algemeene belasting zou vooral bereidwillig worden gedragen, indien met hare invoering tevens een ander bezwaar, aan de tegenwoordige regeling verbonden, kon worden weggenomen. Degenen, die de betaling van rente of hoofdsom van eenig fonds hier te lande bewerkstelligen, zijn volgens de wet aansprakelijk voor de voldoening van het zegelregt, dat van het fonds geheven wordt. Zij hebben zich te verzekeren dat het fonds, waarvan de rentebelasting of aflossing gevraagd wordt, behoorlijk gezegeld is. Twee wegen staan hun daartoe open. Zij kunnen vorderen dat de titels hun vertoond worden, maar aangezien zulks voor den houder in de meeste gevallen vrij bezwaard zou zijn, worden de stukken door dengene, die ze hier te lande invoert, alvorens ze in omloop te brengen, aan den bankier die met de rentebetaling is belast, ter hand gesteld, ten einde nadat het stuk gezegeld zal zijn, de coupons te voorzien van een waarmerk, hetwelk bij de coupon-betaling als bewijs kan strekken, dat het stuk behoorlijk gezegeld is. Een en ander veroorzaakt echter tijdverlies, kosten en eenig risico. De bankier staat niet ten allen tijde gereed om de stukken bij den ontvanger en bij den drukker, die de coupons waarmerkt, te bezorgen; en zoolang het stuk niet gezegeld en gewaarmerkt is, kan de arbitrageant niet leveren noch den koop prijs innen.

Bovendien eischt de bankier voor zijne bemoeijng en die van den drukker eene vergoeding, die, al wordt zij door den arbitrageant bij de bepaling van den prijs ook ten laste van den kooper gebragt, de belasting in den regel met ongeveer de helft verhoogt.

En ten slotte is aan de bewerking ter drukkerij en de herhaalde heen en weerzending eenige risico verbonden, waarvoor, aangezien zij zich moeilijk onder cijfers laat brengen, de arbitrageant geene schadeloosstelling ontvangt. Al wenden de drukkers, aan wien dergelijke arbeid wordt toevertrouwd, gewoonlijk groote zorg aan, toch is eene drukkerij niet de meest gewenschte waarplaats voor effecten, een drukker niet de meest geschikte

persoon om fondsen te behandelen. Een ongeval kan ligt plaats vinden, en het nadeel zou den eigenaar treffen.

Door al deze bijkomende omstandigheden wordt de belasting, die zelve onbeduidend is, hinderlijk en bezwarend; eene van die door Adam Smith reeds gewraakte heffingen, welke van de belastingsschuldigen vrij wat meer eischen dan zij aan de schatkist opbrengen. Zal de bankier, die de rente betaalt, voor den ontvanger toezigt houden op de rigtige naleving der zegelwet, zoo dient de fiscus, door zelf de coupons van het noodige teeken of zegel te voorzien, hem in staat te stellen dit toezigt uit te oefenen, zonder omslag en kosten voor den houder. Geschiedde dit, en ik zie geen enkele reden, waarom zulks niet zou kunnen plaats vinden, dan zou de belasting zonder bezwaar voor den handel tot alle fondsen kunnen worden uitgebreid. En de belangen van den handel te behartigen en tevens die van de schatkist niet het minst te verzorgen, kan den fiscus niet anders dan eene aangename taak zijn.

Amsterdam.

F. S. VAN NIEROP